

Testul 5

Examenul național de bacalaureat 2022

Proba E. a)

Limba și literatura română

• *Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic*)

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(50 de puncte)

Citește următorul fragment:

Dascăl pentru disciplinele filozofice la Liceul Șaguna era profesorul Iosif Blaga, rudă nu tocmai așa de apropiată cu noi, cum se credea, dar căruia îi spuneam „unchiu”. Unchiul Iosif era autor al unor manuale, printre cari o foarte iscusit alcătuită „Psihologie” și o remarcabilă estetică strânsă într-o carte intitulată „Teoria dramei”. Teoria dramei era o materie ce se predă în clasa a VII-a. Eu mi-o însușisem încă din clasa a III-a pentru un uz particular și pentru criteriile de analiză ce le oferea pasiunii mele de cititor de piese de teatru. Teoria expusă de Iosif Blaga în manualul său își avea izvoarele în ideile despre dramă ale lui Hebbel. Speculațiile asupra tragicului ale marelui poet și teoretician, ele însele un rod mai lăaturalnic al școalei hegeliene, fuseseră adaptate de unchiul meu la condiții impuse de scopuri didactice. Iosif Blaga analiza în manual drama antică și drama shakespeareană, ținând în același timp seamă și de evoluția mai recentă a genului. Autorii săi preferați, mai noi, erau, se pare, printre cei străini: Ibsen, iar dintre români: Caragiale.

Unchiul Iosif, în dragostea cu adevărat largă și caldă ce-o purta elevilor, obișnuia să organizeze, tot la câțiva ani, câte-o călătorie în Italia. Călătoria era pregătită timp de șapte ani cu inițieri încete, atât la istorie, cât și la literatură. Se proceda astfel: când unchiul Iosif devenea, prin rotație, diriginte la clasa I, desfășura înaintea elevilor programul viitoarei călătorii, ce se va face când aceiași elevi vor fi în clasa a VII-a. Dirigintele va avansa cu ei de la clasă la clasă, ținându-i sub oblăduirea sa. Elevii, fără a fi fost în vreun chip constrânși și la aceasta, se angajau la o cotizație lunară de-o „coroană” la fondul viitoarei călătorii. Banii erau depuși, pentru spor, la o bancă.

În luna aprilie 1911, bătea, pentru o serie fericită de elevi, cari ajunseseră atunci în clasa a VII-a, ceasul unei asemenea călătorii. Eu eram în clasa a V-a, și nu făceam parte dintr-o serie „călătore”, încât nici un moment nu m-am gândit că aș putea să prind și eu aripi pentru azururi mediteraniene. Cu unchiul Iosif aveau să plece, de astă dată, și soția sa Elena și fiica lor Marioara. Marioara, verișoara mea, o fată deosebit de inteligentă și o adevărată cumulară de virtuți, era înscrisă ca elevă, particulară în clasa a V-a. Eram deci colegi. Cu ea încheiasem cândva un mare legământ de prietenie, iar cam de un an încoace lecțiile ni le preparam aproape zilnic, împreună. Ne înțelegeam ca niște frați. Mai erau vreo zece zile până la plecarea lor spre meleagurile italiice. Într-o după-amiază, în timp ce se făceau ultimele socoteli și preparative în vederea călătoriei, se pare că unchiul meu a surprins în ochii mei ca o undă de tristețe ducăușă. Mă purtam într-adevăr cu un pic de melancolie că n-am să le mai aud glasul vreo patru săptămâni. Și mă gândeam desigur și la atâtea splendori, pe care poate că niciodată n-am să le văd. Unchiul mă privi un moment și apoi zise cu duioșie: „Ascultă, cum am putea-o întoarce — să vii și tu ? Iacă, am o idee — trebuie să-ți faci rost de aproximativ 120 coroane.

Lucian Blaga, *Hronicul și cântecul vârstelor*

*tristețe ducăușă – tristețea de a părăsi un loc pentru a merge în alt loc.

Scrive pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al secvenței *ținându-i sub oblăduirea sa*. **6 puncte**
2. Menționează autorii preferați ai unchiului Iosif, utilizând informațiile din textul dat. **6 puncte**

3. Precizează anotimpul în care elevii lui Iosif Blaga pleacă în Italia, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă din textul dat. **6 puncte**
4. Explică motivul pentru care Lucian Blaga nu făcea parte din seria de elevi care pleca în Italia. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30–50 de cuvinte, o trăsătură morală a profesorului Iosif Blaga, așa cum reiese din textul dat. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă un profesor poate sau nu să influențeze formarea personalității umane, raportându-te atât la fragmentul extras din textul *Hronicul și cântecul vârstelor* – de Lucian Blaga, cât și la experiența personală sau culturală. **20 de puncte**

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

– formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; **14 puncte**

– utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. **6 puncte**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea

(10 puncte)

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, perspectiva narativă în fragmentul de mai jos.

Jim se închise în odaie și frunzări cărțile până ce se-ntunecă. Oboseala călătoriei sale se lăsase acum în oase și se gândi cu silă la ideea de a se mai duce la masă cine știe când. Întoarse cheia în ușă și se dezbracă în lumina lunii. Nici o lampă nu era aprinsă pe nicăieri, și curtea părea pustie. Numai un miros suav de regina-nopții adia dinspre straturile de flori, udate de curând.

Jim se întinse pe pat, cu mâinile sub cap. În liniștea păraginită a curții nu se auzeau decât greierii. Scârțâiau pretutindeni ca într-o miriște, tăind sârme subțiri cu ferestrele minuscule. Țârâituri limpezi și scurte răsăreau aci în sobă, aci în scrin și chiar în peretele de lângă pat. Gri-gri-gri-gri, se auzea printre scândurile dușumelelor, și de departe, din curți, alte ferestrele răspundeau: „gri-gri-gri-gri”. Țârâiturile erau așa de numeroase și subțiri, încât lui Jim i se păru că stelele scârțâiau astfel tremurând pe firmament.

George Călinescu, *Cartea nunții*

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 6 puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct). În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să conțină minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți **relația dintre două personaje** dintr-un text narativ studiat, aparținând lui Ioan Slavici.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al celor două personaje;
- evidențierea evoluției relației dintre cele două personaje, prin două episoade/secvențe comentate;
- analiza a două elemente de structură, de compoziție și/sau de limbaj, semnificative pentru evoluția relației dintre personaje (de exemplu: acțiune, conflict, modalități de caracterizare, relații temporale și spațiale, incipit, final, tehnici narrative, instanțe ale comunicării narrative, perspectivă narativă, registre stilistice, limbaj etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.